

Vabariigi Valitsuse määruse „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ kehtestamise määruse eelnõu seletuskiri

I. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse planeerimisseaduse (edaspidi *PlanS*) § 4 lõike 4 alusel. Nimetatud volitusnormi kohaselt kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega koostöö tegemise korra ja planeeringute kooskõlastamise alused. Kooskõlastamise aluste regulatsioon on eelnõus üsnapp, kuna *PlanS* reguleerib koostöö ja kooskõlastamise aluseid planeeringute koostamisel piisava täpsusega, mistõttu puudub vajadus nende üksikasjalikumaks sätestamiseks eelnõuga. Seetõttu viidatakse ka eelnõu § 2 lõikes 1 planeeringutele kehtivate nõuete osas *PlanS*-ile, sätestades, et planeeringu koostamise ettenähtud nõuete täitmiseks koostöö tegemisel ja kooskõlastamisel lähtutakse *PlanS*-is iga planeeringu liigi kohta sätestatust.

PlanS näeb iga planeeringuliigi juures (nt § 48 lõige 3, § 65 lõige 3 ja § 85 lõige 3) ette, et kui kooskõlastamisel ei viidata vastuolule õigusaktiga või liigilt üldisema planeeringuga, loetakse planeering kooskõlastatuks, ehk tegemist on eelkõige haldusorgani poolt läbiviidava õiguspärasuse kontrolliga. Ka haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) kohaselt on kooskõlastamine haldusorganite vahelise suhtluse tulemus (vt *HMS* § 16), kellel tuleb hinnata planeeringu õiguspärasust, lähtudes haldusorgani poolt täidetavatest ülesannetest. Eelnõuga täiendavaid planeeringute kooskõlastamise aluseid võrreldes *PlanS*-iga ei kehtestata. Samas on eelnõus sätestatud, millistel juhtudel ja millise ministeeriumi või ametiga planeering eelkõige kooskõlastada tuleb.

Vajalik ega kohane ei ole ka *PlanS*-is sätestatud koostöö tegemise nõuete kordamine määruses. Koostöö tegemise vormile konkreetsete nõuete sätestamine ei ole samuti vajalik, kuna koostöö võib seisneda omavahelises suhtluses erinevatel viisidel – telefoni teel, kirjavahetuse pidamises, koosolekute korraldamises, vms. Üldised nõuded ja tähtajad erinevate planeeringuliikide puhul koostöö tegijatele teadete edastamiseks, samuti planeeringu kooskõlastamiseks, on sätestatud *PlanS*-is (nt § 48 lõiked 1-2; § 65 lõiked 1-2; § 85 lõiked 1-2). Ka *PlanS*-i seletuskirja¹ kohaselt *annab PlanS § 4 lõikes 4 sätestatud volitusnorm aluse, et täpsustada, kellega ja millistel juhtudel tuleb teha koostööd planeeringute koostamise käigus. Seletuskirjas on selgitatud, et koostöö tegijad on hilisemad planeeringute kooskõlastajad. Kuna seaduse tekstis muutuks koostöötegijate ülesloetlemine ja nende ülesannete väljatoomine liialt koormavaks, valiti määruse vorm. Tegu ei ole ministeeriumitele või teistele valitsusasutustele uute pädevuste andmisega, vaid pigem selgitava aktiga, mis koondab eriseadustest või -aktidest tulenevaid pädevusi.* Lisaks on eelnõu koostamisel seatud eesmärgiks sisuliselt kvaliteetse ja õiguspärase planeeringulahenduse saavutamine, milleks on vajalik kaasata asjaomased asutused menetlusse juba menetluse algusjärgus.

Seetõttu on määruse eelnõus nimetatud asutused ja juhud, millede esinemisel tuleb vastava asutusega planeeringu koostamisel koostööd teha ja planeering hiljem kooskõlastada. Juhtude

¹ Vt *PlanS* seletuskirja lk 23, kättesaadav: <http://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/fc811573-8339-4f19-8064-9679fd001f43/Planeerimisseadus/>.

ja asutuste loetelu, millal vastavat asutust tuleks planeeringu koostamisel koostöösse kaasata ning kellega planeering kooskõlastada, on eelnõus sätestatud lahtise loeteluna, kuna planeeringu koostamisel lahendatavate ülesannete hulk on lai, mistõttu ammendava loetelu kehtestamisel võib tekkida olukord, kus sellest tulenevalt jäetakse planeering vajalikul juhul asjaomase asutusega siiski kooskõlastamata. Eeltoodu tagamiseks näeb eelnõu § 2 lõige 3 ette, et põhjendatud juhul teeb planeerimisalase tegevuse korraldaja koostööd ja kooskõlastab planeeringu ka määruse §-s 3 nimetatata juhtudel ja asutustega, kelle valitsemisalasse või tegevusvaldkonda küsimus kuulub. Määruses nimetatata juhtudel ja asutuste puhul peaks planeerimisalase tegevuse korraldaja, lähtudes koostatava planeeringu sisust ja valitsusasutuste vastutusvaldkonnast, planeeringu koostamise käigus igakordselt hindama, kellega tuleb konkreetse planeeringu koostamisel koostööd teha ja hiljem planeering kooskõlastada.

1.2.Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Rahandusministeeriumi planeeringute osakonna juhataja Katri-Liis Ennok (katri-liis.ennok@fin.ee, tel 611 3124) ning planeeringute osakonna nõunik Külli Siim (kylli.siim@fin.ee, tel 611 3129).

Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (olivia.taluste@fin.ee, tel 611 3092) ja õigusosakonna jurist Virge Aasa (virge.aasa@fin.ee, tel 611 3549).

Eelnõu on keeleliselt toimetanud Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (sirje.lilover@fin.ee, tel 611 3638).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud ühegi muu menetluses oleva õigustloova aktiga.

Määrus kehtestatakse PlanS § 4 lõike 4 alusel (RT I, 10.11.2015,9). Enne 1. juulit 2015. a PlanS sellist volitusnormi ei sätestanud.

II. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist, millega kehtestatakse määruse reguleerimisala, koostöö ja kooskõlastamise üldised põhimõtted ning nimetatakse asutused ja nende tegevusvaldkonda kuuluvad küsimused, mille esinemisel tuleb planeerimisalase tegevuse korraldajal vastava asutusega koostööd teha (ehk koostöötegijad) ja hiljem planeering kooskõlastada.

Kooskõlastus (ka kooskõlastaja) on haldusmenetluse seaduse §-st 16 tulenev mõiste, mis iseloomustab ainult haldusorganitevahelist suhtlust. PlanS § 4 lõike 2 punkti 4 järgi on planeeringu koostamise korraldaja (valitsusasutus või kohaliku omavalitsuse üksus) ülesandeks planeeringu koostamise käigus vajalike menetlustoimingute tegemine. Järelikult ei ole võimalik planeeringute kooskõlastamist anda üle haldusorganivälisele isikule ehk planeeringudokumendi koostajale, so näiteks kohaliku omavalitsuse üksuse poolt võlaõigusliku lepinguga sisse ostetud konsultandile. Seega on eelnõu adressaadiks vaid avaliku võimu volitusi omavad valitsusasutused ja kohaliku omavalitsuse üksused.

PlanS sätestab iga planeeringuliigi juures eraldi, kellega tuleb planeeringu koostamisel teha koostööd ja planeering hiljem kooskõlastada. Nii näiteks on sätestatud, et maakonnaplaneering koostatakse koostöös ministeeriumide, planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksuste ja valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi maakonnaplaneering käsitleb, ning planeeringualaga piirnevate maakondade maavanematega (PlanS § 57 lõige 1). PlanS § 65 lõige 1 näeb ette, et maakonnaplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks PlanS § 57 lõikes 1 nimetatud isikutele ja asutustele ehk siis samuti ministeeriumidele, planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksustele ja valitsusasutustele, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi maakonnaplaneering käsitleb, ning planeeringualaga piirnevate maakondade maavanematele. Seega nimetab PlanS üldisena ministeeriumid ja valitsusasutused, kellega tuleb maakonnaplaneeringu koostamisel teha koostööd ja kellega planeering kooskõlastada, kuid samas ei täpsustata seaduse tasandil, milliste ministeeriumite või ametitega konkreetse planeeringu liigi puhul tuleb koostööd teha või planeering kooskõlastada. Analoogne regulatsioon on PlanS-is ette nähtud ka muude planeeringuliikide koostamisel. Juhul, kui konkreetse planeeringuliigi koostamisel on kohustuslik ka keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) läbiviimine, hinnatakse kooskõlastamisel ka *KSH* aruande õigusaktidele vastavust kui ka *KSH* aruandes antud hinnangute piisavust ja objektiivsust. Nagu nähtub PlanS-i seletuskirjast, asuti seaduse koostamisel seisukohale, et seaduses koostöötegitajate ja kooskõlastajate detailne loetlemine osutuks liiga koormavaks, nii otsustati nende loetelu kehtestada määruses. Eeltoodu erineb kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS-s sätestatust, kus juhtumid ja valitsusasutused, kellega planeering tuleb kooskõlastada, on loetletud seaduses (kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS § 17). Kuna mitmed sätted, mis näevad ette planeeringute kooskõlastamise kohustuse, paiknevad täna laiali eriseadustes (nt lennundusseadus, looduskaitseadus, jm), kust on neid planeeringu koostajal raske leida, on vastavad normid sätestatud terviklikkuse huvides ka käesolevas määruses. Määrus täpsustab PlanS-is koostöö ja kooskõlastamise nõudeid, lihtsustades seega PlanS-i igapäevast rakendamist.

Planeeringute kooskõlastamise tähtajad on samuti PlanS-is sätestatud (nt § 65 lõige 2, § 85 lõige 2, jm) ja selleks on reeglina 30 päeva. Nimelt näeb näiteks PlanS § 65 lõige 2 ette, et kui kooskõlastaja ei ole 30 päeva jooksul maakonnaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu saamisest selle kooskõlastamisest keeldunud ega ole taotlenud tähtaja pikendamist, loetakse maakonnaplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastaja poolt vaikimisi kooskõlastatuks, kui seadus ei sätesta teisiti.

PlanS koostamisel oli eesmärgiks viia planeerimismenetlus vastavusse HMS-i üldpõhimõtete ja terminoloogiaga, mistõttu on PlanS-is käsitatud kooskõlastust alati siduvana ning arvamust mittesiduva nõuandena. Samas võib haldusorgan keelduda planeeringut kooskõlastamast vaid siis, kui see on vastuolus õigusakti või liigilt üldisema planeeringuga. Negatiivne kooskõlastus ei tähenda, et planeerimismenetlus alati lõpetatakse, vaid reeglina hoopis seda, et tuleb leida teistsugune planeeringulahendus. PlanS-i koostamisel eristati koostöötegitajaid kaasatavatest isikutest. Nimelt on uues PlanS-is kaasatavad isikud võrdsustatud kolmandate isikutega haldusmenetluse seaduse mõistes. HMS § 11 lõike 1 punkt 3 näeb ette, et kolmandaks isikuks on isik, kelle õigusi või kohustusi haldusakt, haldusleping või toiming võib puudutada. PlanS mõttes on sellisteks isikuteks ennekõike planeeritava maa-ala ja selle lähiümbruse kinnisasjade omanikud ja valdajad. PlanS näeb iga planeeringuliigi juures ette, et selliste isikute kaasamine planeeringu koostamisse on kohustuslik. Kaasatavatel on õigus anda planeeringu kohta nõuandvaid seisukohti ehk arvamusi. Kuna nende ring on võrreldes koostöötegitajate omaga laiem ning arvamus ei ole planeeringu koostamise korraldajale siduv

(küll aga tuleb näiteks arvamuse arvestamata jätmist sisuliselt põhjendada), ei sisaldu PlanS-is volitusnormi kaasamise ja arvamuse andmise täpsemaks reguleerimiseks.

Rõhutada tuleb, et ka planeeringu kooskõlastajal on õigus lisaks kooskõlastuse andmisele esitada planeeringu kohta ka arvamusi ning oleks soovitatav, kui kooskõlastuse andmine või sellest keeldumine, koos põhjendustega oleks planeeringu kooskõlastaja kirjas selgesti eristatav tema arvamusest ehk soovituslikust nõuandest.

Eelnõus ei ole teadlikult eraldi loetletud planeeringute liike, sest olenemata sellest, kas tegemist on näiteks maakonna- või üldplaneeringuga, tuleb kindlate valdkondade käsitlemisel või asjaolude esinemisel (nt planeeringualal asub maardla, planeeringuala asub riigikaitse ehitise piiranguvööndis, planeeringuga kavandatakse avaliku raudtee rajamist, vms) teha koostööd ja planeering kooskõlastada vastava valdkonna valitsusasutusega (eelnimetatud näidete puhul vastavalt siis Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega, Kaitseministeeriumiga ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga). Planeeringute puhul, mille koostamisel on kohustuslik KSH läbiviimine, tuleb KSH tegemisel teha koostööd ning KSH aruanne kooskõlastada asjaomaste asutustega, kes on nimetatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (edaspidi *KeHJS*).

Alljärgnevalt selgitatakse kavandatavaid muudatusi detailsemalt.

Eelnõu § 1 sätestab määruse reguleerimisala, mille kohaselt kehtestatakse määrusega planeerimisalase tegevuse korraldaja ülesannete täitmiseks planeeringute koostamisel osalevate asutustega koostöö tegemise kord ja kooskõlastamise alused. Reguleerimisala ühene sätestamine loob selguse, kellele ja millise eesmärgiga määrus on kehtestatud ning aitab tagada määruse eesmärgipärase rakendamise.

Eelnõu § 2 sätestab koostöö ja kooskõlastamise üldise põhimõtte. Paragrahvis on toodud, et üldised nõuded planeeringute koostamisel koostöö tegemiseks ja planeeringu kooskõlastamiseks tulenevad PlanS-ist, kus iga planeeringuliigi juures on üldsõnaliselt sätestatud, kellega tuleb planeeringu koostamisel teha koostööd ja planeering ka kooskõlastada. Täpsemad juhud ja asutused, mille esinemisel tuleb kindlasti koostööd teha ja planeering kooskõlastada, on sätestatud eelnõu §-s 3. Lisaks on eelnõu § 2 lõikes 3 sätestatud, et põhjendatud juhul teeb planeerimisalase tegevuse korraldaja koostööd ja kooskõlastab planeeringu ka juhtudel ja asutustega, keda määruses nimetatud ei ole. Sellisel juhul tuleb koostöö tegemist ja kooskõlastamist põhjendada, sh selgitada koostöö tegemise ja kooskõlastamise aluseks oleva küsimuse asjakohasust ning kuulumist vastava asutuse tegevusvaldkonda.

Seega juhul, kui planeerimisalase tegevuse korraldaja hinnangul esineb ka mõni muu eelnõus sätestamata juhul koostöö tegemiseks, tuleb tal seda põhjendada ja selgitada, kuidas ja millise asutuse valitsemisalasse või tegevusvaldkonda see kuulub ning viidata vastavale õigusakti sättele. Regulatsiooni eesmärgiks on tagada koostöö võimalus ka juhtudel, mida määruses küll nimetatud ei ole, kuid mis oma olemuselt vajaksid koostöö tegemist konkreetse asutusega ehk tegemist on küsimusega, mis kuulub vastava asutuse valitsemisalasse või tegevusvaldkonda. Samas tuleks planeeringu kooskõlastamiseks esitajal üheselt mõistetavalt ja põhjendatult välja tuua, mis probleemide ning küsimuste lahendamiseks on koostöö ja kooskõlastamine vajalik ning miks just nende asutustega. Vältida tuleb igaks juhuks planeeringute kooskõlastamiseks saatmist, samuti dubleerimist erinevate asutuste vahel. Juhul, kui asutus, kellele planeering

kooskõlastamiseks saadetakse, teeb kindlaks, et planeeringus käsitletavat küsimust ei puuduta vastava asutuse valitsemisala, tuleb sellest planeeringu koostamise korraldajat võimalikult kiiresti teavitada, tuues välja sisulised põhjused puutumuse puudumise kinnituseks.

Eelnõu § 3 näeb ette, millistel juhtudel ja kellega tuleb planeerimisalase tegevuse korraldajal teha koostööd ja planeering kooskõlastada.

1) Kaitseministeeriumiga, kui planeeringuga kavandatakse tuulegeneraatorit, tuuleparki või üle 28 meetri kõrgust ehitist, planeeringuala asub riigikaitse ehitise piiranguvööndis, planeeringu elluviimine võib kaasa tuua riigikaitse ehitise planeeritud töövõime vähenemise, samuti kui planeeringualal asub avalik veekogu.

Kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS nägi ette, et planeering tuleb kooskõlastada Kaitseministeeriumiga juhul, kui planeeringuga kavandatud võib kaasa tuua riigikaitse objekti planeeritud töövõime vähenemise või kui planeeritavale maa-alale või avalikku veekogusse kavandatakse üle 28 meetri kõrgusi ehitisi.

01.07.2015 jõustunud ehitusseadustiku (edaspidi *EhS*) § 120 lõike 1 kohaselt tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada üle 28 meetri kõrguste ehitiste, riigikaitse ehitise piiranguvööndisse püstitatavate ehitiste või piiranguvööndis asuvate ehitiste laiendamise ja ümberehitamise ning riigikaitse ehitise töövõimet vähendavate ehitiste projekteerimistingimused või projekteerimistingimuste andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitusteatis. Reeglina eelneb lennundusseaduses ja ehitusseadustikus nimetatud ehitiste ehitusprojekti koostamisele ja ehitusloa või ehitamise teatise koostamisele planeerimisprotsess. Planeeringu koostamisel koostöö tegemisel ja selle kooskõlastamisel Kaitseministeeriumiga on võimalik vältida olukorda, kus pärast planeeringu koostamist võib ehitusprojekti või ehitusloa kooskõlastamise etapis selguda, et riigikaitse ehitise töövõime vähenemise, vms tõttu ei ole soovitud ehitise püstitamine, laiendamine või ümber ehitamine üldse võimalik.

Lennundusseaduse § 35 lõike 6¹ kohaselt tuleb tuulegeneraatorite ja tuuleparkide detailplaneeringud ning ehitusprojektid asjakohasel juhul kooskõlastada mh Kaitseministeeriumiga. Kaitseministeeriumiga kooskõlastamisel lähtutakse PlanS-is või EhS-is sätestatud nõuetest. Tuulegeneraatorite ja tuuleparkide ehitusprojektid tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada, kuna need vähendavad radarite, passiivseiresüsteemide ja raadioseadmete töövõimet. Üle 28 meetri kõrgused ehitised võivad aga näiteks läbi lõigata raadioseadmete vahelisi sidelinke, mistõttu katkeb riigikaitse korraldamiseks loodud raadioside.

2) Keskkonnaametiga, kui planeeringu elluviimisega võib kaasneda oluline keskkonnamõju, välja arvatud määruse § 3 punktis 3 nimetatud juhtudel, planeeringualal asub kaitseala, hoiuala, püsielupaik, kaitstava looduse üksikobjekt või selle kaitsevöönd või ala, mille osas on Keskkonnaministeeriumi poolt algatatud kaitseala, hoiuala, püsielupaiga või kaitstava looduse üksikobjekti kaitse alla võtmise menetlus.

Eelnõu § 3 punktis 2 on sätestatud, millistel juhtudel tuleb planeeringu koostamisel teha koostööd ja planeering kooskõlastada Keskkonnaametiga. Planeeringu elluviimisega olulise keskkonnamõju kaasnemine on ka piiriülese keskkonnamõju strateegilise hindamise

eelduseks, mis on Keskkonnaministeeriumi pädevuses ja millisel juhul on koostöötegitajaks Keskkonnaministeerium. Samuti on Keskkonnaministeerium koostöötegitajaks juhul, kui planeeringu kehtestajaks on Vabariigi Valitsus (nt juhul, kui planeeringu koostamisel on KSH kohustuslik ja planeeringu kehtestajaks on Vabariigi Valitsus). Sellisteks planeeringuteks on PlanS-i kohaselt riigi eriplaneering, samuti üleriigiline planeering. Seetõttu on punktis viidatud, et nimetatud juhtudel on koostöö tegitajaks ja kooskõlastajaks Keskkonnaministeerium. Kõigil teistel juhtudel, kus planeeringu koostamisel on vajalik keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine, tuleb planeeringu koostamisel teha koostööd Keskkonnaametiga. Samasisuline nõue sisaldus ka kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS-is (§ 16 lõike 1 punkt 7).

Looduskaitseseaduse (edaspidi LKS) § 14 lõike 1 punkt 5 näeb ette, et kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ei või ilma kaitstava loodusobjekti valitseja (kelleks on Keskkonnaamet) nõusolekuta kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut. Seega on põhjendatud, et juhul, kui planeering hõlmab eelnimetatud alasid, tehakse juba planeeringu koostamise käigus koostööd Keskkonnaametiga. Samasisuline nõue oli sätestatud ka kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS § 17 lõike 2 punktis 3. Silmas tuleb pidada, et LKS-ist tulenevalt on teatud tegevusteks vajalik saada Keskkonnaameti nõusolek. Näiteks LKS § 14 lõike 1 punkti 5 kohaselt ei või kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut. Samasisuline nõue tuleneb ka LKS § 40 lõikest 3, mis reguleerib ranna ja kalda ehituskeeluvööndi vähendamist ja näeb ette, et selleks on vajalik Keskkonnaameti nõusolek, mis ei ole kooskõlastamisega sisult sama. Seega ei asenda kooskõlastus eelnimetatud nõusolekuid, va juhul, kui see on kooskõlastuskirjas selgesõnaliselt välja toodud.

Nimekirja on lisatud ka kaitstava looduse üksikobjekt, kuna üksikobjekti kahjustamine on keelatud. Üksikobjekti ümber on 50 meetri ulatuses piiranguvöönd. Keskkonnaministri 02.04.2003 määrus nr 27 „Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri“ nimetab tegevused, mis on piiranguvööndis keelatud või lubatud üksikobjekti valitseja igakordsel nõusolekul. Sellest tulenevalt on põhjendatud ka nende planeeringute koostamisel, mille alusel kavandatav tegevus asub üksikobjektidel või selle piiranguvööndis, Keskkonnaametiga koostöö tegemine. Üksikobjektiks võivad olla nt pank, astang vms, mis on suuremad kui punktobjekt.

Keskkonnaametiga koostöö tegemine on vajalik ka juhul, kui koostatav planeering hõlmab ala, mille osas on algatatud kaitseala, hoiuala, püsielupaiga või kaitstava looduse üksikobjekti kaitse alla võtmise menetlus LKS § 9 lõike 1 tähenduses. Nimetatud säte näeb ette, et loodusobjekti kaitse alla võtmise menetluse algatab ja menetluse läbiviija määrab Keskkonnaministeerium, välja arvatud juhul, kui loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmise menetluse algatab ja viib läbi kohalik omavalitsus (LKS § 9 lõige 2). Sättes on aga peetud silmas vaid neid juhtusid, kus kaitse alla võtmise menetluse algatab Keskkonnaministeerium, mitte kohalik omavalitsus ehk tegemiste ei ole kohaliku kaitse alla võtmisega. Kaitse alla võtmise menetluse algatamisest teavitatakse kirjalikult kohaliku omavalitsuse üksust (tähtkirjaga), samuti teavitatakse sellest Ametlikes Teadaannetes ning vähemalt ühe üleriigilise levikuga ajalehe ja kohaliku ajalehe kaudu.

3) Keskkonnaministeeriumiga või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega, kui planeeringu koostamisel on nõutav piiriülese keskkonnamõju strateegiline hindamine, planeeringu kehtestajaks on Vabariigi Valitsus, planeeringuga kavandatakse uue

tiheasustusala moodustamist või olemasoleva tiheasustusala laiendamist ranna või kalda piiranguvööndis või kui planeeringualal asub keskkonnaregistri maardlate nimistus olev maardla või selle osa.

KeHJS 01.07.2015 jõustunud redaktsioon näeb ette „asjaomase asutuse“ mõiste, kelle all mõistetakse asutust, keda strateegilise planeerimisdokumendi (sh planeeringu) rakendamise eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju tõenäoliselt puudutab või kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju vastu. KeHJS § 2³ lõike 2 kohaselt kuulub Keskkonnaministeerium asjaomaste asutuste hulka, kui tegemist on piiriülese keskkonnamõju hindamise või piiriülese keskkonnamõju strateegilise hindamisega või kui strateegilise planeerimisdokumendi kehtestaja on Riigikogu, Vabariigi Valitsus või ministeerium. Seega tuleneb koostöö tegemise ja kooskõlastamise nõue eelviidatud sättest. Ranna või kalda piiranguvööndis uue tiheasustusala moodustamisel või olemasoleva tiheasustusala laiendamisel Keskkonnaministeeriumiga koostöö tegemise vajadus tuleneb looduskaitseaduse (edaspidi LKS) §-st 41, mistõttu on tiheasustusala mõistet kasutatud määruses LKS § 38 mõistes.

4) Lennuametiga, kui planeeringuga kavandatakse lennuvälja, kopteriväljakut, tuuleparki või üle 45 m kõrgusega ehitise püstitamist või planeeringuala hõlmab lennuvälja, kopteriväljakut või nende lähikäigust.

PlanS § 2 lõike 1 kohaselt hõlmatakse planeerimisel nii maa- kui ka veela, õhuruumi ja maapõue. PlanS seletuskirja kohaselt on õhuruumi mainimine PlanS-i reguleerimisalas vajalik, et planeerimisel võetaks arvesse õhuruumi kasutamisega seonduvaid piiranguid ning lähtutaks nendest lahenduste valimisel. Seega on põhjendatud, et kõrgehitiste (üle 45 m kõrgused ehitised) või tuuleparkide kavandamisel tehakse planeeringu koostamisel koostööd ja planeering kooskõlastatakse Lennuametiga, kes hindab kavandatavate ehitiste ja tegevuse mõju lennuohutusele. Kõrgus 45 m tuleneb Lennuameti praktilisest vajadusest. Samasisuline nõue tuleneb ka lennundusseaduse § 35 lõikest 2. Lennuvälja ja kopteriväljaku lähikäigu on defineeritud lennundusseaduse §-s 34¹, mis näeb ette, et lennuvälja ja kopteriväljaku lähikäigu on maa-ala lennuvälja ja kopteriväljaku ümber, millel asuvatele ehitistele kehtestatakse ohutu lennuliikluse tagamise eesmärgil kõrguspiirangud ning kus reguleeritakse lennuliiklust mõjutada võivad muud inimtegevust (lõige 1), samuti on sätestatud, et lennuvälja lähikäigu koosneb takistuste piirangupindade kogumist ja kaitsevööndist ning kopteriväljaku lähikäigu koosneb takistuste piirangupindade kogumist (lõige 3). Tuulegeneraatorite ja tuuleparkide rajamist kavandavate planeeringute (detailplaneeringute) asjakohasel juhul Lennuametiga kooskõlastamise kohustus tuleneb lennundusseaduse § 35 lõikest 6¹. Siiski ei ole iga tuulegeneraatori rajamisel, sh oma majapidamise tarbeks rajatava tuulegeneraatori puhul, selle kooskõlastamine Lennuametiga nõutav ja põhjendatud, vaid seda tuleks teha vaid asjakohasel juhul. Nendeks juhtudeks saavad olla lennundusseaduses sätestatud kõrguspiirangud või muud sätestatud asjaolud.

5) Maanteeametiga, kui planeeringuga kavandatakse riigitee rajamist, planeeringuala külgnel riigiteega, planeeringuga kavandatakse tegevusi riigitee kaitsevööndis, planeeringu elluviimisel tõuseb oluliselt piirkonna liikluskoormus või kui planeeringuga kavandatakse ehitisi, mis võivad põhjustada maanteel liiklejatele visuaalseid häiringuid.

Tulenevalt 01.07.2015 jõustunud EhS § 92 lõikes 6 sätestatust on riigitee riigile kuuluv tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab Maanteeamet. Seega on põhjendatud, et riigitee või selle vahetusse lähedusse jääva ala planeerimisel tuleb teha koostööd Maanteeametiga. Samuti juhul, kui planeeringu elluviimisel tõuseb oluliselt piirkonna liikluskoormus (näiteks rajatakse suured ärihooned pindalaga üle 2000 m², tootmis- ja logistikahooned pindalaga üle 10000 m² ning hooneid või rajatise, mille juurde on kavandatud üle 200 parkimiskoha, vms) või planeeringuga kavandatakse ehitise (motokrossirajad, elektrituulikud, jms), mis võivad põhjustada maanteel liiklejatele visuaalseid häiringuid, tuleb juba planeeringu koostamisel teha koostööd Maanteeametiga ning hiljem planeering ka kooskõlastada. Oluliseks liikluskoormuse tõusuks saab lugeda näiteks olukorda, kus planeeringu realiseerimisest lisanduv liikluskoormus nõuab uue tee või ristumiskoha rajamist, olemasoleva tee või ristumiskoha ümberehitust või laiendamist.

PlanS kasutab endiselt mõistet „riigimaantee“, mis ei lange üheselt kokku uues EhS-is kasutusele võetud mõistega „riigitee“. Tegemist on samasisuliste mõistetega, sisuliselt kattub PlanS-is kasutatav mõiste „riigimaantee“ EhS-is nimetatud mõistega „riigitee“.

6) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, kui planeeringuga kavandatakse avaliku raudtee rajamist.

Tulenevalt raudteeseadusest ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 18.03.2004 määrusest nr 72 „Raudteeinfrastruktuuri avalikuks kasutamiseks määramise kord“, kuulub raudteeinfrastruktuuri avalikuks kasutamiseks määramine majandus- ja taristuministri pädevusse. Samuti on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium raudteeliiklusregistri vastutav töötleja, mistõttu on põhjendatud avaliku raudtee planeerimisel koostöö tegemine ja planeeringu kooskõlastamine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga. Juba olemasolevate avalike raudteede andmed on raudteeliiklusregistris ja seal olevad andmed on üldjuhul avalikud. Andmed väljastab Tehnilise Järelevalve Amet kirjaliku avalduse alusel. Kavandatavate ehk planeeritavate avalike raudteede kohta andmeid registris ei ole. Vajadusel saab küsida andmeid olemasolevate avalike raudteede kohta ka otse avalike raudteede majandajate AS-i Eesti Raudtee ja Edelaraudtee Infrastruktuuri AS-i käest. Eelnõu nimetatud sätte väljatöötamisel on lähtutud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettepanekust.

7) Muinsuskaitseametiga, kui planeeringualal asub avalik veekogu, muinsuskaitseala, kinnismälestis või nende kaitsevöönd.

Muinsuskaitseametiga koostöö tegemise nõue tulenes ka kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS § 16 lõike 1 punktist 9, mis nägi ette, et planeering koostatakse koostöös Muinsuskaitseametiga, kui planeeritaval maa-alal asub muinsuskaitseala, kinnismälestis või nende kaitsevöönd. Võrreldes vana PlanS-iga on eelõuga lisatud loetellu ka avalik veekogu, kuna avalikus veekogus võib paikneda veealune mälestis, mille haldajaks on muinsuskaitseaduse § 3¹ lõike 2 kohaselt Muinsuskaitseamet.

8) Põllumajandusametiga, kui planeeringualal asub või kui planeeringualale kavandatakse rajada maaparandussüsteem, või kui planeeringuga kavandatav tegevus mõjutab maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist.

Vastavalt maaparandusseaduses sätestatule on Põllumajandusameti pädevuses maaparandussüsteemi rajamiseks projekteerimistingimuste, samuti ehitusloa väljastamise otsustamine. Samuti näeb maaparandusseadus ette, et kui kinnisasjal paikneb maaparandussüsteem, võib selle kinnisasja siht- ja kasutusotstarvet ning seda kinnisasja ümber kruntida, jagada, ühendada, liita või eraldada vaid Põllumajandusameti eelneva kooskõlastuse alusel. Nii ehitamine kui ka muud eelnimetatud tegevused võivad olla kavandatud planeeringus, mistõttu on põhjendatud, et kui planeeringualal asub või kui planeeringualale kavandatakse ehitada maaparandussüsteem, või kui planeeringuga kavandatav tegevus mõjutab maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist (nt maaparandussüsteemi lisavee juhtimine, vee paisutamine maaparandussüsteemil või selle suublas), tehakse juba planeeringu koostamise võimalikult varases staadiumis koostööd ja hiljem planeering ka kooskõlastatakse Põllumajandusametiga.

Maaeluministeriumis on välja töötamisel maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõu, mille raames käsitatakse väärtuslikku põllumajandusmaad ja selle kaitseks rakendatavaid meetmeid, mh kavandatakse sätestada kooskõlastusmenetlus valdkonna eest vastutavate ministeriumide vahel juhul, kui kavandatakse mitme kohaliku omavalitsuse üksuse ruumilist arengut mõjutava ehitise ehitamist väärtuslikule põllumajandusmaale ja sellega kaasnevat maatulundusmaa sihtotstarbe muutmist, samuti juhul, kui väärtuslik põllumajandusmaa kavandatakse kasutusele võtta mäetööstusmaana või turbatööstusmaana. Kuna nimetatud eelnõu on alles koostamisel, ei ole sellist kooskõlastusnõuet käesolevas eelnõus ette nähtud, kuid võib edaspidi kaasa tuua määruse muutmise vajaduse, kui vastav seadus vastu võetakse.

9) Päästeametiga, kui planeeringuga kavandatakse ohtliku või suurõnnetuse ohuga ettevõtte rajamist või kui planeeringualal või selle vahetus läheduses asub ohtlik või suurõnnetuse ohuga ettevõtte või kui planeeringuga käsitletakse tuleohutusõudeid.

Nimetatud loetelu hõlmab kemikaaliseaduses sätestatud loetelu juhtudest, mille esinemisel planeering Päästeametiga kooskõlastada tuleb. Kehtiv kemikaaliseadus näeb § 14 lõikes 2 ette, et kohalik omavalitsus esitab Päästeametile kooskõlastamiseks üldplaneeringu ja detailplaneeringu uue suurõnnetuse ohuga ettevõtte asukoha valikul, olemasoleva suurõnnetuse ohuga ettevõtte tegevuse laiendamisel või tootmise suurendamisel ning suurõnnetuse ohuga ettevõtte ohualasse jääva maa-ala planeerimisel või sinna ehitise kavandamisel. 01.12.2015 jõustuv uus kemikaaliseadus näeb ette, et lisaks suurõnnetuse ohuga ettevõtte asukoha valikuks koostatud planeeringule, tuleb Päästeametiga kooskõlastada ka ohtlikku ettevõtet kavandavad planeeringud, mistõttu on eelnõusse lisatud ka ohtlikku ettevõtet kavandavad planeeringud. Ohtliku või suurõnnetuse ohuga ettevõtte mõiste on defineeritud kemikaaliseaduses. Seega on põhjendatud, et Päästeametiga tuleb nimetatud juhtudel teha koostööd juba planeeringu koostamise käigus.

Planeeringus tuleohutusnõuete käsitlemise all on peetud silmas juhte, kui kavandatava planeeringuga hõlmatud maa-alale või ehitisele on ette nähtud tuleohutusnõuded. Planeeringute puhul käsitletavat tuleohutusnõuded on tuletõrje veevarustus, tuleohutuskujad erinevatel kinnistutel paiknevate hoonete vahel ning päästemeeskonna planeeritud juurdepääsuteed (sõiduteed) planeeringualal paiknevatele ehitistele ja veevõtukohtadele. Tuletõrje veevarustuse tagamise ja veevõtukohtade juurdepääsu nõue tuleneb tuleohutuse seadusest ning ehitise vahelise tuleohutuskuja kaugus ja juurdepääsu nõue on reguleeritud majandus- ja taristuministri 02.06.2015 määrusega nr 54 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“.

10) Siseministeriumiga, kui planeeringuga kavandatakse üle 45 m kõrgusega ehitist või üle 28 m kõrgusega tuulegeneraatorit või kui planeeringualal asub avalik veekogu, samuti kui planeeringuala hõlmab Eesti Vabariigi välispiiri Schengeni välispiiri maismaapiiriga külgneva valla territooriumi lähemal kui 5 km piirini või piiriveekogu kaldajoonele ja piiriveekoguga külgneva linna territooriumi lähemal kui 1 km piiriveekogu kaldajoonele, kui planeeringuala hõlmab piiriveekogu ja neis asuvaid saari, samuti planeeringud, mille elluviimine võib avaldada mõju riigipiiri valvamisele või seire- ja valvetechnikale.

Kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS nägi ette planeeringute Siseministeriumiga kooskõlastamise kohustuse, kui planeeritavale maa-alale või avalikku veekogusse kavandatakse üle 45 meetri kõrgusi ehitisi või üle 28 meetri kõrgusi tuulegeneraatoreid. Üldistel juhtudel avalikku veekogusse ehitiste kavandamise protsessis osalemine oli reguleeritud PlanS §-s 16¹. Seega on eelnõus sätestatud regulatsioon samasisuline kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS-i regulatsiooniga.

Lisaks eeltoodule näeb eelnõu ette, et planeeringute Siseministeriumiga kooskõlastamise kohustus on Schengeni välispiiri maismaapiiriga külgnevatel valdadel ja linnadel, milleks on Vaivara, Illuka, Alajõe, Iisaku, Tudulinna, Lohusuu, Torma, Kasepää, Pala, Alatskivi, Peipsiääre, Vara, Võnnu, Piirissaare, Meeksi, Räpina, Mikitamäe, Värskä, Meremäe, Vastseliina ja Misso vald ning Narva linn, Narva-Jõesuu linn ja Mustvee linn. Nimetatud valdadel on kohustus kooskõlastada planeeringud, mis puudutavad valla territooriumi lähemal kui 5 km piirile. Kui vallaga külgneb piiriveekogu (Narva jõgi, Narva Veehoidla, Peipsi järv, Lämmijärv, Pihkva järv ja teised väiksemad järved, mida mööda kulgeb Schengeni välispiir), siis on kohustus kooskõlastada kõik planeeringud kuni 5 km kaugusel veekogu kaldajoonest sisemaa suunas ja lisaks kõik planeeringud, mis hõlmavad piiriveekogusid või neis asuvaid saari. Linnadel on kohustus kooskõlastada Siseministeriumiga planeeringud, mis hõlmavad linna territooriumi lähemal kui 1 km piiriveekogu kaldajoonele, samuti kõik planeeringud, mis hõlmavad piiriveekogusid või neis asuvaid saari. Planeeringud, mille alusel kavandatakse tegevused võivad avaldada mõju riigipiiri valvamisele, võivad olla seotud näiteks mereseireradarite paiknemisega, lennuvälja või tuuleparkide rajamisega väljapoole eelnõus sätestatud territooriumi, samuti mille alusel kavandatakse tegevused on seotud territooriumiga või asuvad territooriumi lähedal, millel asub näiteks piirivalveliste ülesannete täitmiseks paigaldatud seire- või valvetechnika või tegevused, mis võivad mõjutada muul viisil piirikontrolli või piiri valvamise seotud ülesannete täitmist. Vastavaid valdu ja linnu, samuti maakondi, mille territooriumil punktis nimetatud vallad ja linnad asuvad, teavitatakse eelnõuga kavandatavast muudatusest enne määruse jõustumist ka eraldi.

11) Tehnilise Järelevalve Ametiga, kui planeeringuala on raudtee kaitsevööndis, planeeringualal asub raudteerajatis, planeeringuga kavandatakse avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendamata ehitist või kui planeeringuga kavandatava ehitise ehitusloa andjaks on Tehnilise Järelevalve Amet.

Kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS nägi ette, et avalikku veekogusse ehitist kavandava planeeringu vastuvõtmiseks on vajalik Tehnilise Järelevalve Ameti eelnev luba, millist nõuet uus PlanS enam ei sisalda. Küll aga on 01.07.2015 jõustunud EhS-i kohaselt Tehnilise Järelevalve Ameti pädevuses mitmetele ehitistele (avalikus veekogus kaldaga püsivalt ühendamata ehitised, riigi eriplaneeringuga kavandatavad ehitised, riigikaitsealised ja julgeolekuehitised), ehitusloa andmise otsustamine. Samuti on EhS-i kohaselt raudtee kaitsevööndis tegevuste kavandamiseks vajalik saada Tehnilise Järelevalve Ameti luba, mistõttu on põhjendatud koostöö tegemine Tehnilise Järelevalve Ametiga juba planeeringu

koostamisel ning hilisem planeeringu kooskõlastamine, et vältida olukordade tekkimist, kus juba kehtestatud planeeringus toodud tegevusi ei ole siiski võimalik ellu viia.

Tehnilise Järelevalve Amet peab veeseaduse kohaselt menetlema ka hoonestuslubasid (veeseaduse § 22⁶). Hoonestusluba on veeseaduse § 22⁵ lõike 1 järgi tähtajaline õigus koormata avaliku veekogu piiritletud osa selle põhjaga püsivalt ühendatud ehitisega, mis ei ole püsivalt ühendatud kaldaga. Ka nimetatud ülesande täitmise tõttu on mõistlik Tehnilise Järelevalve Ametiga eelnevalt planeeringu koostamisel koostööd teha.

12) Terviseametiga, kui planeeringuga käsitletakse tervisekaitsenõuete rakendamise, sealhulgas müra ja vibratsiooni küsimusi.

Tervisekaitse mõiste on defineeritud ja õiguslikult sisustatud rahvatervise seaduse (edaspidi *RterS*) § 2 punktis 2. Viidatud sätte kohaselt käsitletakse tervisekaitset kui inimese tervisele ohutu elukeskkonna tagamisele ning elukeskkonnaga seonduvate tervisehäirete ja haiguste vältimisele suunatud tegevust. Elukeskkond, mis on hõlmatud tervisekaitse mõistega, koosneb inimesega kokku puutuvatest loodusliku, tehniliku ja sotsiaalse keskkonna teguritest, mis mõjutavad või võivad mõjutada inimese tervist. Seega on äärmiselt oluline, et riik tagab õiguslike vahendite abil tervisekaitse meetmete kõrgetasemelise kaitse igas eluvaldkonnas, et ennetada ohte ja ohjata terviseriske, mis võivad tekkida inimese väärkäitumise tagajärjel.

Planeeringute kooskõlastamise nõude sätestamisel Terviseametiga on lähtutud eeskätt *RterS*-i eesmärkidest ja tervisekaitse, haiguste ennetamise ning tervise edendamiseks kehtestatud ülesannetest ja põhinõuetest, mis on detailsemalt sätestatud *RterS*-i alusel kehtestatud erinevates rakendusaktides.

Terviseameti vastav valdkondlik pädevus ja ülesanded on üheselt sätestatud Terviseameti põhimääruses, sealhulgas määratletud keskkonnatervise ülesanded. Nii kuulub Terviseameti ülesannete hulka joogi-, loodusliku mineraal-, ujula- ja suplusvee, koolide- ja koolieelsete lasteasutuste ja noortelaagrite terviseohutuse ning elukeskkonnas esineva müra, vibratsiooni ja mitteioniseeriva kiirguse kohta kogutud teabe analüüsimine ning oma tegevusvaldkonnas terviseohtude riskianalüüsi korraldamine ja tegemine. Seega tuleks Terviseametiga kooskõlastada planeering, millega kavandatakse lasteasutuste (nt kool, lasteaed, asenduskodu jne) või sotsiaalhoolekande asutuste rajamist. Samuti tuleb Terviseametiga kooskõlastada planeering, kui kavandatava tegevuse tagajärjel võib elamualadele kaasneda mitte normatiivne müra või vibratsioon. Kehtivas õiguskorras on *RterS*-i alusel erinevatele valdkondadele kehtestatud täpsed tervisekaitse nõuded, millest kinnipidamist ja nõuetele vastavust hindab ning kontrollib Terviseamet, kes täidab ühtlasi tervisekaitse nõuete suhtes korraorganisatsiooni rolli riikliku järelevalve üld- ja erimeetmete rakendamiseks ning õiguskorra kindlustamiseks.

13) Veeteede Ametiga, kui planeeringualal asub avalik veekogu või planeering käsitleb veesõiduohutuse küsimusi.

Veeteede Ameti põhiülesandeks on mh tingimuste loomine ohutu ja turvalise veeliikluse tagamiseks Eesti merealadel ja laevatatavatel sisevetel, seega saab Veeteede Amet avalike veekogude planeerimisel juba varakult hinnata, kas planeeringu elluviimine võib ohustada turvalise veeliikluse toimimist.

Kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS nägi ette, et avalikku veekogusse ehitist kavandava planeeringu vastuvõtmiseks on vajalik Tehnilise Järelevalve Ameti eelnev luba (eelnõuga lisatakse Tehnilise Järelevalve Ametile vastava kooskõlastuse andmise pädevus). Enne loa andmise otsustamist oli Tehnilise Järelevalve Ametil õigus küsida täiendavat seisukohta mh Veeteede Ametilt. Kuna 01.07.2015 jõustunud PlanS ei näe enam ette avalikku veekogusse ehitist kavandava planeeringu vastuvõtmiseks Tehnilise Järelevalve Ameti loa nõuet, on põhjendatud, et planeeringu koostamisel, tehakse koostööd ja planeering kooskõlastatakse Veeteede Ametiga. Planeeringud kooskõlastatakse Veeteede Ametiga mh juhul kui kavandatakse näiteks sadama slipi või sildumiskoha rajamist.

Veeteede Ameti kooskõlastuse on Tehnilise Järelevalve Ameti eelnõu § 3 punktis 11 nimetatud kohustusest laiem, kuna hõlmab kõiki planeeringuid, mille planeeringualaks on avalik veekogu.

III. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu õigus ei reguleeri planeeringute koostamisel koostöö tegemist ega ka planeeringute kooskõlastamist liikmesriikides. Ruumiline planeerimine liikmesriigi territooriumil on liikmesriigi ainupädevuses olev küsimus.

IV. Määruse mõjud

Kavandatav muudatus

Eelnõuga kavandatav regulatsioon näeb ette loetelu konkreetsetest juhtudest, mille esinemisel tuleb vastava ministeeriumi või muu valitsusasutusega koostööd teha ja planeering hiljem kooskõlastada. Juhul, kui planeeringu koostamise korraldaja hinnangul esineb ka mõni muu juhul koostöö tegemiseks, tuleb tal seda põhjendada ja selgitada, kuidas ja millise valitsusasutuse valitsemisalasse või tegevusvaldkonda see kuulub ning viidata vastavale õigusakti sättele.

Määrus avaldab eelduslikult positiivset mõju planeeringute kvaliteedile, kuna hõlbustab planeerimisalase tegevuse korraldajatel juba planeeringu koostamise alguses tuvastada konkreetset tegevusvaldkonnad, mille osas tuleb teha koostööd vastutavate ministeeriumite ja muude asutustega. Mida varasemas planeeringu koostamise staadiumis asjaomastega koostööd alustatakse, seda sisukam ja läbimõeldum võib planeeringulahendus lõppkokkuvõttes olla.

Sihtgrupp

Muudatus puudutab eelkõige valitsusasutusi ja kohaliku omavalitsuse üksusi.

a. Kaasnev mõju kohalikele omavalitsustele ja maavalitsustele

Mõju ulatus on väike, kuna muudatus ei eelda täiendavat kohanemist ega tegevust. Tegemist on kuni 01.07.2015 kehtinud PlanS-is sisalduvate nõuete koondamisega määрусesse, mida on mõningal määral täpsustatud ja täiendatud. Pädevate asutuste detailsem koostöö tegemise valdkondade ja kooskõlastamiskohustuse sätestamine ühe aktiga muudab nõuete rakendamise normi adressaatidele selgemaks, menetluse kiiremaks ja vähendab tõlgendusvõimalusi, milliste organitega tuleb koostööd teha ja planeering kooskõlastada.

b. Mõju riigiasutuste korraldusele ja avaliku sektori kuludele ja tuludele

Mõju riigiasutuste korraldusele ja avaliku sektori kuludele ja tuludele on väike, kuna ka seni kehtinud planeeringute koostamisel koostöö tegemist ja planeeringu kooskõlastamist käsitlev regulatsioon nägi ette koostöö tegemise ja kooskõlastamise kohustuse vastavalt enda pädevuse ulatusele. Seega ei kaasne määrusega olemuslikke muudatusi. Pigem võib eeldada regulatsiooni positiivset mõju riigi ressurssidele, kuna senisest selgem regulatsioon aitab tagada, et asjaomased valitsusasutused kaasatakse planeeringu menetlusse võimalikult varases staadiumis, mis aitab vältida vaidlusi ja planeeringu ümbertegemist menetluse hilisemas etapis. Lisaks on koostöö tegemine ja kooskõlastuste andmine eelnõu alusel täpsem kui kehtivas PlanS-is, mistõttu peaks vähenema ebamäärasusest tekkiv töökoormus koostöötegijatele ja kooskõlastajatele, aga ka planeerimisalase tegevuse korraldajatele.

Määrus ei avalda otsest mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, majandusele, elu- ja looduskeskkonnale ega regionaalarengule. Eelnõul ei ole ka otsest sotsiaalset ega demograafilist mõju.

V. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne otseseid kulusid ega tulusid riigieelarvele. Pigem avaldab määrus jõustudes positiivset mõju planeerimisalase tegevuse korraldaja ja koostöö tegijate eelarvetele, kuna koostööd tegevate asutuste ja juhtude ning kooskõlastuskohustuse täpne sätestamine määruses väldib asjatute halduskulude tegemist ja aitab tööprotsesse paremini juhtida. Määruse jõustumisega tagatakse, et planeeringutealane koostöö ja kooskõlastamine toimub vaid asjaomaste asutustega ning välditakse planeeringute n-õ igaks juhuks kooskõlastamiseks saatmist.

VI. Määruse jõustumine ja rakendamine

Määrus jõustub üldises korras.

VII. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu koostamisel küsiti arvamust asjaomastelt ministriumidelt ja ametitelt ning Eesti Planeerijate Ühingult. Eelnõu koostamisel võeti esmajärjekorras arvesse riigiasutuste seisukohti ja praktilisi vajadusi.

Eelnõu väljatöötamisel on ettepanekuid esitanud Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet, Kaitseministeerium, Kultuuriministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Maanteeamet, Tehnilise Järelevalve Amet, Maaeluministeerium, Põllumajandusamet, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Terviseamet, Muinsuskaitseamet ja Eesti Planeerijate Ühing.

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kõikidele ministriumidele, Eesti Maaomavalitsuste Liidule ja Eesti Linnade Liidule ning arvamuse avaldamiseks maavalitsustele. Eelnõu menetlus EIS-is on nähtav siit:

<https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/ebb37783-0a9f-4b14-ada9-65284e487e32>.

Esitatud kooskõlastused ja ettepanekud koos Rahandusministeeriumi kommentaaridega on leitavad eelnõu seletuskirja lisaks olevast kooskõlastustabelist.